

Sivistyslautakunta

Päätöspäivämäärä 18.11.2025

Lahden kaupunki, Sivistyslautakunta, 18.11.2025

Perusopetuksen ryhmäkoot 1.1.2026 alkaen

4660/12.00.01.05/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

palvelupäällikkö, perusopetuksen talous ja henkilöstösuunnittelu Venla Valkama, p.
044 483 1808

Päätös

Esittelijä

sivistysjohtaja Jämsén Virve

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä esityksen mukaiset enimmäisryhmäkoot perusopetukseen 1.1.2026 alkaen.

Perusteluosa

Lahden kaupungin hallintosäännön mukaan sivistyslautakunta päättää peruskoulujen ja Lahden yhteiskoulun oppilaaksiottoalueista sekä oppilaaksioton periaatteista. Tässä päätettävää enimmäisryhmäkoko sovelletaan siten kuin se sivistyslautakunnan päättämissä oppilaaksioton periaatteissa on määritelty.

Valtuustosopimuksessa 2025–2029 todetaan, että ”luokkakokoja pienennetään ainakin esiopetuksessa ja alakoulun ensimmäisellä ja toisella luokalla, jotta jokainen lapsi saa tarvitsemansa huomion ja tuen. Selvitetään keinoja pienempien luokkakokojen mahdollistamiseksi koko koulupolulle.”

Ryhmien enimmäiskoon määrittelyllä vastataan tähän tavoitteeseen. Ryhmien pienentäminen on tarkoituksenmukaista aloittaa ensimmäisen ja seitsemännen vuosiluokkien opetusryhmistä. Myös muiden vuosiluokkien ryhmäkoot alkavat pienetä, kun enimmäisryhmäkoon mukaan määritellyt ryhmät siirtyvät vuosiluokalta seuraavalle. Enimmäisryhmäkoon määrittelyllä varmistetaan, että yksittäisetkään ryhmät eivät muodostu kohtuuttoman suuriksi.

Perusopetuksen opetusryhmien enimmäisryhmäkooksi 1.1.2026 alkaen uusien muodostuvien ryhmien ja uutta koulupaikkaa hakevien oppilaiden osalta esitetään seuraavaa:

- Perusopetuksen 1.- ja 2. vuosiluokkien opetusryhmän enimmäiskoko on 22 oppilasta.
- Perusopetuksen 3.–6. vuosiluokkien opetusryhmän enimmäiskoko on 28 oppilasta.
- Perusopetuksen 7.–9. vuosiluokkien opetusryhmän enimmäiskoko on 24 oppilasta.
- Yhdysluokilla 1. ja 2. vuosiluokilla opetusryhmän enimmäiskoko on 20 oppilasta. 3.–6. vuosiluokkien kohdalla yhdysluokan opetusryhmän enimmäiskoko on 24 oppilasta yhdistelmästä riippumatta.

Toissijaiseen koulupaikkaan hakeutumisen osalta perusopetuksen ryhmän katsotaan olevan täysi, kun oppilasmäärä on neljä alle ilmoitetun maksimimäärän.

Opetusryhmien ryhmäkoko voidaan ylittää 10 %:lla määritellyistä enimmäismääristä palvelupäällikön harkintaan perustuen erillisellä päätöksellä erityisestä tai painavasta syystä. Tällainen ylitys voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, kun yhden oppilaan vuoksi täytyisi muodostaa kokonaan uusi ryhmä.

Viimeistään lukuvuonna 2025–2026 koulupolkunsa aloittaneiden oppilaiden ryhmiä ei pureta enimmäisryhmäkoon ylittämisen vuoksi, mutta uutta koulupaikkaa

hakevien kohdalla lähdetään soveltamaan ryhmäkokoja 1.1.2026 myös muiden kuin tulevien ensimmäisen ja seitsemännen vuosiluokan oppilaiden osalta.

Oppilaaksioton periaatteista sisältäen enimmäisryhmäkoon määrittelyn on tehty vaikutusten ennakkoarviointi ja se on liitteenä (liite 1).

Perustelut enimmäisryhmäkokojen suuruudelle

Valmistelussa on tarkasteltu enimmäisryhmäkokojen vaikutuksia erityisesti opetuksen järjestämisen ja talouden näkökulmista. Enimmäisryhmäkoot eri vuosiluokille on määritelty tarkastelusta nousseiden näkökulmien perusteella. Esityksen mukainen enimmäisryhmäkoko, korkeintaan 22 oppilasta, vuosiluokilla 1–2 perustuu arvioon siitä, millaisella enimmäisryhmäkoolla olisi mahdollista pienentää ryhmäkokoja ilman kohtuuttomia lisämäärärahatarpeina näkyviä taloudellisia vaikutuksia. Oppilasmäärän lasku tukee ryhmäkokojen pienentämisen mahdollisuutta.

Oppilaaksiottoa tehtäessä ryhmien keskimääräinen koko tulee jäämään 1–3 oppilasta alle enimmäisryhmäkoon, sillä kaikkia ryhmiä ei ole käytännössä mahdollista täyttää määriteltyyn enimmäisryhmäkokoon asti. Näin ollen arvioiden perusteella ryhmien keskikoko tulee enimmäisoppilasmäärällä 22 asettumaan 19–21 oppilaan välille. Syksyllä 2025 ryhmäkoon keskiarvo on vuosiluokilla 1–2 noin 21,3 oppilasta.

Vuosiluokille 3–6 esitetään korkeampaa enimmäisryhmäkokoja. Tällä pyritään varmistamaan koulun lähelle muuttavien oppilaiden pääsy samaan kouluun naapuruston muiden lasten kanssa. Myös toissijaisen oppilaaksioton oppilasmäärän rajaaminen pienemmäksi kuin ensisijaisen koulupaikan osoittamisessa tukee tätä tavoitetta. Käytännössä ryhmät jatkavat myös toisen vuosiluokan jälkeen pääsääntöisesti korkeintaan noin 22 oppilaan ryhminä.

Vuosiluokkien 7–9 enimmäisryhmäkoko 24 perustuu toiminnan järjestämistä tukeviin seikkoihin. Korkeintaan 24 oppilaan ryhmäkoko yläkoulussa mahdollistaa opetusjärjestelyissä sekä tilojen käytössä joustavat ja tarkoituksenmukaiset ratkaisut. Yläkoulussa valinnaisuus sekä tietyissä oppiaineissa (esim. käsityö) yleisesti käytetyt pienemmät opetusryhmäkoot pienentävät osaltaan opetusryhmien kokoa määritellystä enimmäisryhmäkoosta.

Ryhmiä keskikoko vuosiluokilla 7–9 tulee asettumaan noin 22 oppilaaseen maksimiryhmäkoon ollessa 24. Jos maksimikoko asetettaisiin pienemmäksi, yläkouluissa tulisi nostaa sarjaisuuksia vähintään 8 sarjaan, jotta taito- ja taideaineissa saavutettaisiin riittävän kokoiset ryhmät.

Taloudelliset vaikutukset

Enimmäisryhmäkoon taloudelliset vaikutukset riippuvat siitä, miten oppilassijoittelu onnistuu ja saadaanko ryhmät täytettyä lähelle määriteltyä enimmäisryhmäkoko.

Enimmäisoppilasmäärän rajaaminen 22 oppilaaseen vuosiluokilla 1–2 ja 24 oppilaaseen vuosiluokilla 7–9 on kustannusten kannalta realistisin vaihtoehto, jossa ryhmäkokoja saadaan laskettua ilman merkittäviä lisämäärärahatarpeita. Jos enimmäisryhmäkoko rajattaisiin vuosiluokkien 1–2 ryhmissä 20 oppilaaseen ja vuosiluokkien 7–9 ryhmissä 22 oppilaaseen, kustannusvaikutukset nousisivat vuosittain ollen huipussaan vuonna 2029 (lisämäärärahatarve vuonna 2027 noin 794 000 € ja vuonna 2029 noin 2 300 000 € vuoteen 2025 verrattuna), jonka jälkeen lisäkustannukset kääntyisivät oppilasmäärän laskun vaikutuksesta jälleen laskuun.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Sivistyslautakunta

Päätöspäivämäärä 18.11.2025

Toimenpiteet

Perusopetus, peruskoulut, varhaiskasvatus